Массе а мехкий протектареш, вӏашагӏкхета!

СЕРАЛО

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ГӀалгӀай обкома,
Нохч-ГӀалгӀай АССР Лакхехьарча Советеи Министрий Советеи орган
(«СВЕТ») Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

Газета арадувл 1923 шера денз ● ШИНАРА, 6 февраль, 1973 шу. ● № 16 (5279). Мах 2 кепа.

«Красный молот» завода № 3 йолча цехе хьинаре къахьегаш я вон. Анотов керте латта бригада, СУРТА ТӀА: бригадир Анохов (авъдехьа даттар) бригада членашта болча заламе йоьзийтаеш
И. ПЛИЕВА сурт.

ОБЩЕСТВЕННО-ПАЙДАНЕ КЪАХЬЕГАМ

Вай Даьхен боахам а социальни прогресс а дӀахо дегӀайовзалора Іалъашеташ бохкча программа оттаьча КПСС XXIV сьезда историчесин решенеш исходашъера шоаш ца нохбеш нъахьегаш боахи советски нах. Донкхийн чоалхенен лоа докхарашъ хьалхашна уттадеш, парте ум нохоачашдера оарцегӀа боах геттара дунха нъахьегашкей. ВӀаьта халхьо партена жоп ло хьинар айдарца, нъахьегама турпалалца, вйслагӀча пятилетка заданеш нохоачаш а тӀех нохоачаш а яра нисбеа боламшера беаржабарца.

Лаьтта геладечо, гӀишлошхочо, болхлочо, инженера, химина, художникаш, писатела, Ӏилмахочо — массане а шоай къахьегаш, дега ала, хьинар дӀалу Даьхенна.

Болхлой классо, нохчошан ахархоша, советски интеллигенце тӀатеӀла нъахьегарах лерраГа дегӀайоагӀа социалистически экономикин культуреи, айлу нъахьегамхой бахара хьал-торо.

Иштта нъахьегаш дерриге советски халкъ доаллачъ хана вайна юкъе хӀинз а нийслуш ба общественни-пайданерча балхазхӀ нъехиашш, хьавнала нъахьега безам боацаш, цоай доалахьара боахам алсамбанкхар мара кхы хӀама дага ца доаллаш бола наж.

ХьазаргӀча вай Наьсарен районе. Ухгаза кӀезига бац общественни-пайдане болх ца беш бола нах. ВӀаьта Назрановски трикотажни фабрике Акрнев Пахуро цӀергӀча «Электроинструмент» заводе, гӀишлош сиз эшаш дунха болхлой бе. Цига балха з бахр нъа а ца хьегаш, нъхьчаьа гаьнна дӀа а ухаш, са белгало яьлча денз боад боллаеш цхьанна а лоӀаш ца а доцаш «договорах» балхаш деш нах ба цу районе «ахча доаних яхаш».

Сенца дашхе йиш я ишшта нийсденна хьал? Эггара хьалхе из дашха деза НПСС Наьсарен райкомо, юхьханцарча партийни организацеша, юрта советаша, совхозий кулгалхоша наха юкъера ихетам болх педарга лелабеш хиларца. Цу хьанъкъьа нъхьа динагӀа хьал дац МагӀабибина а Суниненски а райончаша.

Цу районе кулгалчаша тӀаьрча а гуш хьалдош доннхий цӀенош, бокъонах леладе доагӀачун дунха совгӀа доахи а жа а долаш ба общественни-пайдане нъахьегама юкъе данъа а ца лецаш лелараш, хӀъьта кӀезига бан атта вахар нара нъхачарах хулиганал леладеш, а, нъеалаш деш а, пачъхьалхенан рузнъашта тӀаьхуьдаш а, базар еш а бараш, Царна духьлаа хьалда къьвсан лоаттабар административни органашца а.

Парте XXIV сьезде ше яьча КПСС ЦК Отчетни доклада тӀа новкъосте Л. И. Брежнева яхаз: «Советски сага нерда сурт-сибат, цун коммунистически мораль а, нырсеран а, чӀогӀлу хьаданза, бартхуьргбалашу дӀаяхача замах юкъедерча вечу гӀулакхашца лоаттаяча къьвсане. Коммунистически мораль котъала йиш яц ше нъехьегаш ца даьнкхача рузнъана нулг тӀаькхуьдедар, нъхаш йидар, дер дайте лелар, аьддитт, анонимна, менна вахар, нъхь цу тайпара йолча цун антиподашца хьалда къьвсан ца лоаттабича. ДӀаяхача замах нъьха нъехтам чун гӀулакхашкеи юхедиса во хӀамаш вай болашш дараша лоаттабеш бола нъьвсан. Цу гӀулакхо дӀадех партегарга, вай общественни дерригача сайхетан болча хьалха латтаяча низашкара хьаданза шийлагӀ тер-но яр».

Хьалхе латтача низашшара, коммунисташшара берриграш а бий тахан из денхар нъхачашдеш, аьнна хаттар оттадича, майрра ала йиш я бац, аьнна. ХӀанз а болаш ба возвзаш-везаш, гаргалоп йоалларш сар хиларца общественни-пайдане болх цо ца бой а, базар еш, хорщахьа лелаш из вале а, шоашта из ца гуш санна бан бола цхьабола кулгалхой, коммунисташ. Из сен нъехьегаш гуча, яхьчо из дича соах аьг хӀама дац яха уйла я цар.

«...Нагахьа санна, дуккхаллехар, — яьхьа С. М. Кирова, — ГӀайгӀа партийни книжнеи кисс, деллаеш, вӀаьта ГӀайха из нъехьаралорьх а ца доллаш дерз хьехархо делла аале, тӀанхха ца ГӀайха из еанна леладу, вай коммунистически программагӀа бӀарг лакха».

Вай парте программагӀа бӀарг ца лоххаш, парте Устав нъехачаш ца еш, партийни билет киса а делла лелаяра мара яхь хӀама ца деш, наха юкъе нъехтама болх бе безам боацаш бола кулгалхой, коммунисташ хила йиш яц вай муггашхула.

Парте денхар оттадаьа — кулгалхо нах нъехтамца хьалнхебер хила веза, аьнна. Из денхар нъехьаш ца деш бараннара хьадеха ма долгӀа хьадеха деза НПСС горкомпа райкомпаша.

Партийни организацеша беча берригача идейно-нъехтама баьхха юкъе керттердар да дуккха нъехьегамхой коммунистически нъехтам болаш хьалнхебер, марнсизма-ленинизма идеяшца царна нъехтам балар, нъехьегамца нерда, коммунистически гӀуланх хургдеаш советски сар хьалнхебар.

«Нъехьегама нерда дисциплина хьаар, наха юкъерча общественни бувзама нерда фориаш хьаар, нах нъехьегамга бахара нерда формашш приомаш хьаар, из — дуккхача шеринйн итташ шеларийн болх бе. Из геттара чӀогӀа бергаш доалаш а даьхьала а болх ба» — яьхь Владимир Ильич Ленина. Уж деташ банъхълар дизза чӀогӀлу вахаро.

Вай республикерча промышленни предприятей, гӀишлой организацей, транспорта, бувзама, колхозий, совхозий, ӀилмаН учреждений, моттигерча советий дуккхаГа бола кулгалхой — коммунисташ дика ихетадеш ба парте шеашТа тӀедилла наш общественни-пайдане нъехьегам юкъеозара денхар. Цар шоаш кулгалдеча коллективаша юкъе бан ца Іеш бахача наха юкъе а бу нъехтама болх: ломщаш еш, доклдаш ш, дӀайовзйт лорински нъаман политина, алсамбоах общественни-пайданерча нъехьегамцара наьха безам. Парте горкомий, райкомий денхар ца хӀара кулгалхо — коммунист ишшта нъехтама болх наха юкъе берббалаш хьалнхевар а царрара из болга хьадехар а.

Машар боацаш нъевсам лоаттабе беза общественни-пайдане нъехьегамах нъехьараща, базар ераща, наьха хьань даа гӀерта-раща.

ЙИЦЪЕННА ФЕРМА

Наьсарен района «Экажевский» совхоза Іаьсий кхоьача Экажжъогий-Юртарча ферме Іа долаккан 571 кьона бежан да. Шу чакхдоаллаш эзад уж. Дикка толам баьккхар бӀежа Іуно Угурчиев Жамалде. Цо Іуналл ача группенча хӀара Іаса нохьера лаьрхӀача йитлагӀча квартале 550 грамм дулх тӀакхийтар план 350 грамм хиннача.

Бакъда, вокха ше группенча Іасилгатта дӀадахача шера тӀехъьарча кхаь беття цхьа килограмм дулх тӀакхийтанзар, тӀера даьхнадеце.

Фуд, цун бахьан, цхьатарра доакъар ма дий царна деххар?

— Угурчиева долалу Іаьсий чуховхахача помещени АййгагӀа я. — йоаь ферма бригадира коммуниста Сапралиев Бамат-Гире. — ТӀакхха из ше а ва болх хьаьара тӀера саг:..

Дукха ха я ферме хьайбашта тух доаца. ВӀаьта тух хьайбашта чӀогӀа эшаш ца. Цунна хьежка мара хӀама даац цар. хий мелаш. ТӀакхха из ца хиича дуух тӀахе тӀаххетаргдий? Дац. Ишгхо бутт хьалха Іаьли-Юртарча отделенера хала. «сагӀа» дийха цхьа тоцн тух дена хиннад бригадира, из а хьоачаденаа. ХӀъьта. совхозера из дахьаргдаш дий е дац ховш саг а вац ферме.

— Ферма базашта тӀехъьарча кхаь шера ремонт ьъац, — йоаь бригадира, — хӀъьта шеларагӀа хьайбаш тоз мича лу? Массе оагӀорахьара дийлхай тхов тӀа тӀайилла шийбер. цига гӀолла чухьекхаш шийла мух ба.

Бакъъув бригадир. Хьайбаш дуа доакъар шоаш дӀоахе тоъаш.

Соазка кхо Іора а деш арадакха из кхуш дугар тхо, — йоаь бежа Іуша. — Ухх шера из ца хилийта дийнахь шозза цӀенъо оаха базаш.

Дукха кхаьсара а ца дезаш йӀоахье йиш яр базан. Цу гӀулакха дийца зйараш тхов тӀа а деха-ца пар тӀа ча дилла мара дезацар. Ферма боахлоцца мелла дехар дахьа ца из туташ бан кулгалхой.

Геттара во сурт за юкъера базера дар. Тхов Іочуолалбенна, из хьалладьа адх-ялх метр юкъе юкъ а йолаш ши-хьо бӀоагӀлиг багӀа.

ВӀаьта цу базе 200 гаргта бежан да кхоабаш. Из тхов ІотӀа а кхийта доахан лозалой хьано лургда хьох парех йоо? ВӀаьта цу помещене хьал лиха доязаш ба сохьлан директор нов. Мержоева секртера эпотехник нов. Дзаурова.

— Партпргазнзане секретарь. рабочкома виколаш аз ухгаза болх бечча ухх кхоалагӀча шера ферме бацька бӀаргабйнабаш сона, — йоаь бригадира Сапралиева.

Хьайбаш помещеношкара фета лелийта арадаха гонаьх карт а яь моттиг я ферма коа. Карт духха-ча моттигашка каГьенна я. Аралаьккхата доахана доакъар диллара хьадьча хьаьх тоъам хилаш. Масала, фета лелийта цхьатарра 180 хьайба арадоакых помещене чура. ВӀаьта цига доакъар диллара хьадь хьаьш 80 хьайбана мара тоъаш. Цудухьа, цхьадараш диззалца шоллагӀдараш шоай аргӀа тӀаххуьрга хьежаш лаьтта дезаш хул.

— ХьнгагӀа а дала оазаш ема-ер оаха карта а хьаьшта а эша материал, — йоаь бежа Іуша, — бакъда, уж хьаде долххой бац, хӀъьта тхога тхоашка хьаьш, керда карт хьаяра хьастамаш. дагарашш из болх хьабара хиланза бергабаца ахьыбота гӀиирс бац.

Болхлошта доагӀа спецбарахьклыш лан уйхазза. ШагӀа тӀаьюхаеча хламашна ба уж долх бен. Со цига хиннача лийнаьх хьалоштъа дьхуьа ший ахчаш чулуг а йийца венавар бригадир. Цхьа шоз леннаан болх бе, уж а пар шоай ахчаш ййцад. ХӀара шера эша инвентарь. спецбарахьклыш, кхыьар эпара средствап ӀЬлеч ферма. Цхьабахьа. ца средствах ехьаю пайда эп хоьш саг ваш.

Халкъа тӀаьъожамгаша бӀарг лаьхачу бакъалъа хургдолаш пхььаька гӀулакх а да. Ферма коа 70 метр бӀаьхен, 4-метр шерей, 2 — йоагргеи болаш кюаг ба. Цу чу дуккхагӀа яье 300 тонн мара сенаж кийчьургьаш. Ихьабакъда, уватталча акташ тӀа из кюаг 90 метр бӀаьхен, 5-шерей, 2, — 4, йоагргеи хиннаб. Іочуоьла сенаж 540 тоннага «Іалкоачалб».

— Кулг а яздий сенаж чуелла из кюаг дӀаоца. йоах сога. Ихьабакъда сай корта кӀал а оттабеш аз хьаъцаргьаш йоацаш йола сенаж, — йоаь бригадиро.

Уж дешаш бакъду ферма кхыча болхлоца а.

Коа хьалдаь латт аьлл аргӀа— 90 тонн. Пунца 20 процент совгӀа ча да.

— Шена йоа я аьнна из а хьаъцаргьаш аз, — йоаь бригадиро.

Сона хетачох бакъъув из. Хьан безам бе 240 тонн сенажн 20 тонн йоли тахна?

Ишгта да фермера гӀулакхаш тахан. Доацца аьлча, «Экажевский» совхоза кулгалхой Экажкъонгий Юрта шоай ферма йолга биЬбеннаб аьнна хеталуш да-кх. цар цу ферма бохь ваштехьабакхара деччига, доаттабева тӀахьажамга хьежача. ВӀаьта хӀанз-м дагаехача а тӀехьа яцар аьнна хет сона.

Б. ГАСАРОВ,
Наьсарен района «Ленина нинъ» яхача газета болхло.

«ЦІЕРА ПХАЬНАШ»

Сайре кӀезшгга бахьъераше а сигалара седьский Іочумехкача санца сайрдайпода Наьсен.

Цхьа итт-пхйтта шу хьалха уллна сайдаяхкха ГӀогӀа тӀаьйгӀа а ламинаг хиланар ухгаза. Вешта ламнигаш-м яр: Пайда барий «Цера пхаьнаш» уж хьалсаг а низ ца хьачча. ХӀапъарга городах а йоаллаш уллача «Назрановский» совхозо лнзелыи моговаш уяттадора шоашта «тох» яка. Тоъалор тун подстанце тела 80 киловатт-сахьат. ДукхагӀа-м яла йиш дуогьаш из шун. ВӀаьта мельзьвода, е кирпишкаш еча завода чотах яла езар-кх. КӀезшгга шоай тох эшаяча уж оарцагӀбоалар.

«Вокзале-м цар кӀезшга-дукха сайдза я йоахар. бакъда юоташ бийсо ший пкъманата кӀада йохкар. Цигар нах боагӀар цкъеза подстанце кхйгалой болча латкъа. ТІакхха кӀелвеа сурт бӀарга а дай мотт кӀалгӀа пи боаккхалучш бусар. «Подстанцин» ъьча ихьа оогинзация хетар пох. ВӀаьта из еха кирпишк а мархха1 а вІаьгӀа а эбеш хьалъьв цкъа булкя яр. Цу чу боаалача дахчан менге тІа кетаз а йнлле авгІаш цхьаьна. Дехкгокаме болх бе но хІанз бер. Ремонтни балхаш деча бригада кулгалаеш ва из. Кертерча дакъе пох тайна бе подстанце бергача болх. Цо из тешаме а бу. ДІадахха юбилейнн деза шу чакхдалькхар бригадо 112 процент задания кхоачиш а еш.

Ишгта дукхача хана чкъаза хьинаре къахьегаш хьабоагІа электромонтевщи Елбсев Муса-бик, Бавокинсов Жабрей, Зогин Исмайл, Касиев Осман, кхыьбараш.

Ха дІа ме йола толлуш доагІа подстанце пулагкхаш. Кастта ший цІи а хувшарЬча цо. Районни электрнческа станци кьалла мегаш я ухгаза касталашка. ТІакхха яьл а дикагІа кхоачашдулургда электрнкашта наьсархой хьалш.

М. КАРАЕВ.

Хьайбаш леладерий деккараш

Чакхбаьнна ййслагӀча пятилетка хьоалам6ева кхоалагӀча шера хьалхара бутт. Колхозйн соаханйн формашка втор яьй хьалхара бетта баьча балка. ДукхагӀа йолча фермай ,коллективаша, хьайбаш лелаераша хала ха яле а кхоачашбо пачъхьалкхенга дух, шура, фуаш доххара планаш. юкъера дувлийтар хьайбаш.

ДІадахача пераиа нийсйна паччахьалкхенга дуг долхнга 51 процент. фуаш — 33 процент лакхенна ух шера. Паччахьалкхенга дух лоаттабеш ган ханал дуккха хьалха кхоачашъяьй Белараш, Шелковской районий къахьегамхошш.

ДІадахача шера январь беттаца нийсйна паччахьалкхенга фуаш дохкйта лакхенна ух шера Грозненски районе — 53 процент.

Наурски районе — 12 процент, Сунженски — 20 процент, Шелковской — 5 процент.

ЦІахьабакъда, республика дукхача фермашка лохьлайтай хьайбашкара йоаккха продукци. Ишгта, масала, ДІадахача шераша нийсйна кІезигагӀа дехкад паччахьалкхенга фуаш ух шера Ачхой - Мартанз районе — 28 процент, Урус-Мартана районе — 12 процент. Шуьйа — 19 процент.

Ухх шера лакха социалистически деккараш тІаййнад республика хьайбаш лелаераша. ВӀаьта Хіара хьайбаш леладу коллектив деккарийла я шу ДІадоладеннача дена шоай социалистически деккараш кхоачаш а деш болх бе. Пачъхьалкхенга дІа па луш йиса хьайбай продукци лоаннача хана металтоотаеаеза.

Ю. В. СУХОРУКОВНА НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА СИЙЛЕН ГРАМОТА ЯЛАРАХ ДОЛА

НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА

У К А З

Партийни организацка дуккхача шерашка хьинаре болх барах а вавча дийнах денз 50 шу дизарца дуззаденна а Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиума Сийлен грамота лойла **Сухоруков** Юрий Васильевича — КПСС Грозненски райкома хьалхарча секретара.

Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель К. ОЗДОЕВ.

Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь Г. СКЛОКИЙ.

г. Грозный,
1973 шера 2 февраль.

ДОШ ЧІОАГІА ДА

Грозненски ремонтно - механически завода кхъьегамхошш аравхеч1 буруветтаршта «ІогӀагӀ»эшаш йола буровой насосаш, гуробофраш, всевлюкаш, дасаеш оатколаш, кхыьбараш продукци, йаьнга бетта планагӀа лаьхьГачуа совгӀа цар аравхийай 29 эзар эсом - мах бола продукци, хӀъьта заданел совгӀа реализаци яь продукци 9 эзар сома маьха я. Уж толамаш лот ца долийтаеш къьхьег завода коллективо февраль бетта лъхьхара денонка а.

Дідадаха хьинаре шера дакъа къьхьегама толамаш хьа-тІа а хьежаш къьхьег ухх шера, «Грозненский завод».

товарни контора коллективо. Продукцена реализаци яра январь бетта план 106 процент кхоачаййр ца.

Контора цехашта юкъе яьлжача социалистически яхье хьалха лаьт Куркиш Владимир Гаврилович Назаров Григорьевич Керте даттаяча цІьхьаьлгӀечен шоллагӀчен цезий коллективаш.

Б. ДОТМАРЗИЕВ.

ДАИМ ЯХАРГЙОЛА КОТАЛО

ВОЛГОГРАД, 3 февраль (ТАСС корр. Е. Корявинев). Волга тӀаьрча турпала - городе —докха цІей: дизза 30 шу хьалха Сталинграда юхе йохайир гитлеровски Германе яскара ударни группировкаш.

Цій хиларх тарра кийчьль я Волгограда ужлаш. Майдашка, проспекташка датт цхьан бе автоматн вокх бе гранати йола Іалъамат бокхха низ йола советски бІухочун фигура. Панно тІа—лешаш: «Сийле хийла Сталинград турпала лорьяьчьар!».

Цій дедйеча бальхабар вай мехка массе мыйнгашкара турпалаш — Сталинградски тІема ветеранаш. Цига вар цІи хеза вола снайпер Василий Зайцев. 1942 халача цера гӀуйрйна по ахьнадар: «Вайна Волга тІехьашкахьа льатта дан». ишгта цига бар 13-чи гвардейски дивизе хьалха хинна легендарни командир инарал-полковник А. И. Родимцев, цІи хезача 62-чу армс командоом. Советски Союза маршал В. И. Чуйков.

Цу деношка Волгограда къахьегамхой вІашагІбеттабелар Волга тӀа хиннача сийлахь-бокххача тІема ветеранашца.

Сталинград бахьан тІом баьраш хьажа баха хилар бокхха тІом льаьттача памятни моттигашка, царна сйзар города - турпала моттигаш, цун промышленни предприятейн гІишлойлъча организацейн боях.

Таханл Байдача Біухой майде дуккхача наха дакъа а лоацаш митинг хилар, Шийла нийса кхи лоацаш турпалал гойтйш Волга тІа летача а го а бан гитлеровски 330 эзар дола эскар дохдаьяьа советски пахах - а дийцар 32-ча гвардейски арме къьлха хиначаьа командующе Советски Союза шозза Турпал волча Д. Д. Лелюшенкос, «Красный Октябрь» завода мартеновски цеха вокххъгІоалча мастера Социалистически Къахьегама Турпала А. Серкова, кхычар.

Митинге дакъа лоацаш хиначараша — города - турпала къахьегамхоша, тІем тІа дакъа лоацаш хиначча ветеранаша, хьашшаца веножаш дехкар вежарий кашТІа.

Сайрйна Максим Горькье цІерагІча драматически театре торжественни собрани хилар. Президиуме — Волгоградеи областе стем партийнин советскин организацией кулгалхой Сталинградски тІем .ла дакъа лоацаш хиннараш, къахьегама турпалаш, хьашший.

Торжественни собране дакъа лоацараша массаца а рамаа а воалат сийлен президиуме дежжар КПСС ЦК полнтбюро.

Доклад йнр, КПСС ЦК члена, партс Волгоградски обкома хьалхарча секретара Л. С. Куличенкос. ЧІоагІа уйла тІаяхйта ладийГар 62-ча эме къьлха хиннача командующе, Советски Союза шозза Турпала, города - турпала Волгограда сийлен гражданина Советски Союза маршала В. И. Чуйкова, кхычар дьяча къамаьлага.

Чехословакс къахьегамхой, цІерагІа цига гулбенаирйнйка цІе дегІара дакъьаьга дуззаш къьхьелдир КПЧ ЦК члена, партс Северо - Моравски обкома - хьалхарча секретара Мирослов Мамула.

Торжественни собране — дакъа лоацараша ЧІоагІас.ш.Горкин а детташ тІаййнар КПСС Центральни Комитета, СССР Лакхехьарча Совета Президиума, СССР Министрий Совета мозршал Гохтаев лайта письмо.

Торжественни собрани чакъъьлчо хоккха концерт зелар Б. Александрова кулгаа а деш Советски Эскара ллейи халхазен шозза Краснознаменски ансамбла.

«МОЛНИЯ-1» — СИГАЛА

1973 шера 3 феврале Советски Сойзе сигала яхийтай «Молния-1» яха оргІанара бувзама спутник. «Молния-1» яха бувзама спутник гаьнварча телефонно-телеграфни радиобувзама эксплуатации елга Іалаш деш а хІъьта ишгта СССР Центральни телевидение программаш «Орбита» яхача сета Гаьнарча Къилбаседен, Сибаретен, Гаьнарча Малхбален, Средни Азе районашка ядача пункташа дІателар а духьа урагІъхъийтай. Спутник ланхаялитически орбита тІа яьккхай Къилбаседен полушар алсагІа 39200 километр а йолаш. Спутнико гобоаяхха ха 11 сахьати 43 минути, цун оагІора ластар 65 градус я.

Хьажъхьача даннеоча, спутника тІа оттаьча аппаратура болх бооррамагІа бу. «Молния-1» яхача спутникага гІолла еш йола бувзама сеансаш оттаьча программага хьежача ергьа.

(ТАСС).

ПАРТИЙНИ ОРГАНИЗАЦЕЙ ГІОНЧИЙ

Пятилетка хходлагІча ховалъбош долча оеоа бохаюн культуреи хьалъева кхы а дожкхагІа толамаш дахар лоиш къхегаш ба республика къхегашкахь СССР хьаьж 50 шу далорца Кремле яьча тожжественни заседани Л. И. Брежнева ныя докладо, «КПСС ЦК, СССР Министрий Совето, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК хьалъебозахма планаш хиндл хьалха хходлагІара 1973 цера Ерригзисоюзан социалистически яьь йоаргажера тІаийдача соцамца чІогІа деган айъаь болаш къахьегаш болча цар шоай къахьегама оригзера-лепера дакъазо. Пятоен правительствон уж лоархІама документаш ІІахоора хинд шоай бе бозача балха программа сайна лерхІаш ба уж. Цаьо тІа юрта бохаюн дегІабозабира, къахьегамкой яьейин кхетам лакхбера отталъ дехкарашн кхоачашпеча партийни, советски, профсоюзни организаца дикка новкъостаб ге дезаш ба юртарча клубай, культура цІенош, библиотекай бохлюш.

Бохаюн лелабеча чакхйоахча мероприятий юкъаъча системе — хьайбаш дика Іашгара доахча, юртбозахма техника товеча, тайптайпаза агротехнически мероприятеш чакхйоахча хинд пе шоай керттера яиз хьалхалаттача опыта пропагаида яра, социалистически яьь йтогаш шера нана ІІаьоссайтара, цертоона къахьегамкоьчта дика сайлама хьалха уьдбаш ер бен.

Шелковской Сунженски Валенсия. Гроэненски, хІинца цхьаьна районан партийни организацеша социалистически яьь ІІеиттехьбоккхачаь тешаме тІоьшш хинна ДІаьттай юртара культурен учреждеиеш.

Масала, Шелковской районе дикагІахьара кхиоча хинд уьйбеш да Ворошиловски станица культуре ІІІа. Цу культура Шен колективе корта сахт сингт йоаь кхуссалио Ковалевскан Лилия Иванбовна.

«Путь к коммунизму» ятача колхоз партийни комсомольскаи организацеша ваханза бозабелла а, дезорган ваханза бозабелла а. Цар ІІадехараш кхоачашдара тІаберзабаь я делабу шоай болх культура Шен болхлоша.

Цхьа ІІІаь гаота ге ва колхоза шутиб-товарни фермаш Шечауголюк хьагулаенаш. Уж ІІаьгІахьхІиттаб артІанара «Дояркади» белгалдакхара. Ферма бахьа итогеча социалистически дехкарашкхоачаеча дахьача хьокхаъмехк къамаьл дин чехаза колхоза паркома секретаре Пташник Виктор Игнатьевича. Цуо ІІехьаІІа культура Шен агитбригада болх лой низана оттаделча концертаза хьежаш гулбенаяра. Программа безаме хІиттаеп совгІа пиб кхоачашпма дилдаеч юрта бохаюма болх лой дахьача айъха юозаеча я кІ. Агитбригада дожкъоьхоша ІІатоьхабенна цигта «Молнии а, къаьсттама листок а арахІиттар. Цаьр тІа дувІар фермаъ къахьегамхоьте дахьача долаеш.

Дубовской станица культура ІІІа «тІехьаІІа» болх бу хьаьж ІІІа ІІаьгІахь да. Цу колхозехь болх дика ІІІаьттехьбоккха аьтуьбаннаб коммунисто, парторгша клеЙ М. И. Кочетков. Цаь кхеба-сиена тІа каст-каста тун производстве хьалхІиттаеп ІІІаьттехьтарш. Уьхьа тоІІу мебаннатоно, хьабаи, деладелаш шоай агрезовестеллера куреша-ка, экономически знапеп школа занятеша. Цар цига дожих бозаюма рентабельность дакъазо деган, резервеш пайда эхарга ІІІаьккъи белгалдох. Цу культура Шен самодеятельность Шелковской районе дикагІчаьох доархІан я. Цуьхьа цІакхха хьа хьаьж цу клубехь. Цар самодеятельность дакъа лоацап ба юртара бокхий а кагий а пах.

Лостам болиши дахм шоай балъе формаш эргабоахаш бу болх Нохо-Щебликски, Черелеевски, Карталински станицаи клубашеи культура Шеношеи.

Социалистически дехкарашкхоачадара яьь йоаржажера шай тайпара штаб а хинна ДІаьттад «Комиссии» колхоз культура ІІІа. Уххаза директоралла болх бен ва комсомолец нов Агафоничкин. Цига колхоза хьалхаатташтара, социалистически яьье культура ерзаделлера балха программа. Социалистически яьье культура яьь-кхаарата ъъмаьлаш ларор, мастерашца ІІІа и гойтар ва бехалбеза-сенна тІа каст-каста ухь

ДЕ ДЕЗАРАШ ДУККХА ДА

Дiадахача шера паччахьлиллен план кхочуш ца ей Дахьел хьо кха деккар тiидисад Ньасарен районе дуккхача предприятеташ юрта бохамашца.

Дiадаха шу Iалама хьалашка диллича аьтту боацаш вийсинадале а паччахьлиллене тха, коарлоп, баьнглаларш, фуаш, гидуагаш дохкара плаи кхочашъе карагiдьяьнад районе. Цхьабакъда, юрта бохама керттера продукташ яхара план кхочашъяьш.

Соацка Iай 950 гектара тiе дiадийна хинна гурахь дуе яхат дохьадир. Из культура чIоагIе нийлъхьелар кхы а 1700 гектара тiе.

Шу хьалача хьалашка а яхат ве хьувьадьанзар цхьадоча бохамаша. Масала, «Экажевский» совхозе 3200 гектарах хIоранне тIара 21,4 центнер яьккхар. Паччахьлиллена ха бола яхат дохкара плаи кхочуш а еш Дахенна 3800 тонн дiаелар цо.

Къастъяча участкашка кхы а лаккагIа хилар цу культура хьувьзам. Экажкъонгий -Юртарч М. М. Сапралиева куггалдеча бригада 500 гектарах хIоранне тIара 27 центнер яьккхар. Из райне юрта бохамаша лаккагIа бола хьоккам ба.

Дика гIулаккам карагIдийлар Нальар-Кертерча отделене Кодзоев Хож-Ахьмада звеноне а. 180 гектарах хIоранне тIара 33 центнер фуальхьлхача хьажкий яьккхар «Октября 40 шу» яхача соацка Долаих-Юртарч отделене Гелиханов Юсепа механизированни звенос.

Районе хьалха латтарий толамаша хьалхоьк Iалама хьалаш аьттуь боацаш хинналле а юрта бохама культуращ духхагIа яьукъкае йиш хиннинга.

Нагахь санна района дерригча бохахмаша «Экажевский» совхоз хинна хIора гектара, тIара ца болчь яхта 21,4 центнер яьккха яларе, районо 21 эзар тонн яхат чуийца хургдар,, пох 15 эзар тонн дiа а луш паччахьлиллехеи пацн кхочашъе йиш хинна хургьар.

Цхьатарра хьалаш долаш вIаш юхе дадача аьлъташ тiа районна бохахмаша кхеебча культурий хьунъкъам бе-бе ба. Масала, «Назрановский» совхозе хIора гектара тIера гурахь яийнача яхата 12,4 центнер тера яьккхаш. Пулна бекше дарш Iалама хьалаш дац. Цун бекъал да агротехнически боксонаш тешхар. Гурахь юв культураш дIаюв лаьтташ дика кийнда ухлаа. Хьалта фийг тIекхта охлам дарах кIоарга па яхата 12,4 бижар балъан долаш яхат дохьадир. Ялат хьатIадалъча гучалаларг духха йонкъаш йита хилар. Лаьтта кийндара агротехника а толхаий. Цу сонхоле гурахь дийнача алатанта подкормка еага тIекъалъхьад.

Севооборот вIалла а терхалъш районе. Масала, совхоз-техникуме соацка гурахь дуе яхат дIадийна лаьттан, цул хьалха 3—4 шера вIаштIа гурахь дуп яхат дIадийна дар.

Юрта бохама культураша ухлам деча хIамашца боагIача тайпара кхосвам доаттабар. Цудуха геттара лоха ба хьуьккам. Районе йоагIача тайпара йоакхо яи механизаторий. Оьсарс къаьхегара, цар культурно-вахара хьалаш тоадара йоакхо яи совхозий кулгалхоша, партийни профсоюзни организацеца. По къаьхегарца цар цар безам лохбу, леладеча гIулакках дог янкхиъ.

1972 шу долалуш республика халкъо тIехьожама комитето бекъ бир «Экажевский», «Назрановский» совхозий кулгалхошта. цар механизаторашца нийса гIулакх па леладарех. Цу совхозашка механизатораша хьийгача кхы доагIа алапа тийнадан.

Цу тайпара хIоччамбоацаран хилар бакъал долаш районе ка бохка алатий хIора гектара хьуьк къам 16 центнер мара яьккхаш. Из торонед дуккха кIезигагIа ба, хIалта 1972 шера паччахьлиллен га йлат доккара план 57,2 процент мара яхоачашъе йиш хинна хурьъар.

Йиштта йIадахача шера паччахьлиллена хьайбой продукташ йоккара план йлат кхочаш ца еш деккха деккар тIидисад Нальарен районна бохамашта. «Назрановский» совхозо 1972 шера планагIа дуьх 3400 центнер деккха яьукъкаш, хIалта дьккхар 80 процент мара цат. шура — 79 процент.

Йиштта лоха да уж продукташ яхара кхыча бохамий хьокхамаш.

Дi.доладенна пятилетка доарлIамера кхоалагIа шу. Районна промышленни предприятейн юрта бохахмен кулгалхошца, партийни профсоюзни организацеца берригга ниа тIабохийта беза уьк шера йоакхо продукти алсамдьяккхара, соацка пайда па энаш йисача экономически ресурсех эффективно пайда ацара.

Уж деккарашъ толамца кхоачашдара ниа болашшагIа йола средство я наьда хьинар, къаьхегашхой инициатива айо, керда резервани гучаяра торе луш йола социалистически яьк. Из болагIдьяд духхА ха йолиллаш арадьяьнийча юрта бохахма продукташ дуьккагIа яхарн - кийчярди долча партеи правительствен социамш тIа.

Малзалца оттадаь договор доаташ, дiа-хьа болаш шоайла тохкамаш па деш яьк делайлаьне МагIалбика районна юрта бохахма кхадьегIомонша уьк шера социалистически яьк договор оттадьяь наьсарноша.

Цу тIа белгалдъяьй бIаьстан кхашкара балхаш чакхдьяьча, ялат чуийнача, ялати кхыйола юрта бохахма продукташи кийча йича вIаши проверкаш ергIлона ха. Хьайбай бохахме: фермашка хIора яIира, бохахмаштен районаштен юкъе квартелаш цкъа вийсинадале бохахгIатIан шоайла тIа шии проверкаш е лерхI договоращта кулгаш яздьча яхье яьннача шии районь къаьхегамхошца.

Т. АРЧАНОВ.

ГаргагIертай бIаьста. Кастта дIадолалургда ххашкара балхаш. Iаи замалахь аьттанца Iайна тIоадал соцаяьх, юртбохахаца культураш дIае дIатта дертIа кийндарех тайна да укх шерара ялат къаьукъар. Хьалта уж балхаш загротехнически дикагIа йолча хала кхоачашдара юртбохахма техника дикех ханнаьлъен кийчъе ела, вIаштта тIе балхаш дIадолладара ваьнн хургйада еррига юртбохахма техника, сентябрь 23 февралде тоаяь яккха социалистически деккар тIа а ийца, шоай денна дош толамца кхоачашдара ниэ тIабохийта къаьхегаш да МагIалбика район «Искучинский» совхоза механизатораш.

Къаьстта дика толамаш доах механизаторашца тIехьатосса техника тоаяча. ХIаналле пальягIа тове еача пхийтIех 10 сеилка, бирайттанех кийтта культиватор, пхийтIех цкъайтта нух тоадьд механизатораша.

Шозй балха нормаш тIеижкоачаш а еш дика къаьхег механизатораша Я. Чабиева, А. Эсмурзиева, Х. Чертоева, О. Гетегажева, Н. Алероева, М. Балиева, кхычар.

Сурта тIа: Чабиев Йоакъап трактора двигатель тоавеш ва.

И. Плиева сурт.

Итт шу совгIа ха я Гудермеса района «Джалка» совхоза доярка Пархашина Александра болх беш йолл. Цу юкъа дохкха балха опыт Iолий цо. Шозаргара церера лаккху Александрас доаха къаьхегаш толамаш а. Масала, дIадахача шера хIора кхоабога Iаттагара дIаийгIа 2600 килограмм яккха сан хиннача 3090 килограмма а яьккха, доярканта юкъе яьожа хиннача социалистически яьк хьалхе яьккхар Александрас.

ХIора кхобога «Iаттагара кижера дийрIора 3750 килограмм шура яккха социалистически деккар тIаийлад укх шера Пархашнас. Цо Iунал ден, бетташ 25 етт ба. Белгалдаккха доагIа «Джалка» совхоза ферме деайна «Даутара-200» марказ болча электродвижни установкаца деттилга.

Дiадахача шера санна ма могта дуккагIа шура яккхара доаржанта юкъе яьржача яхье хIанна а хьалхе делайр Александрас. ХIора Iаттагара дийгIаъь кокъена лаьрхача 8—9 килограмм шура йоаккх цо.

СУРТА ТIА: Гудермеса района «Джалка» совхоза доярка Пархашина Александра.

С. ХАКИЕВА сурт.

Юрта заказаш — ханал хьажа. Цу тайпара деанз а йолаш къаьхег Одесски юртбохама машиностроене заводо.

1975 шера халкъа бохахма план ханал хьажа кхоачашъяр дуьхь промышленности, гIишлошъера, транспорта йолалой Ерригсоюзни социалистически яьк йоаржаярах боля КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦПС, ВЛКСМ ЦК социам бийлачул тIехьагIа машиностроенна докххагIолла деххараш тIаййад. Шера йолш хинна кхо ли хьалх кхоачашъе, къаьхегама оасарле лекъ!ара чотах планад соагIа 1,5 миллион сома маьха продукци аралеца, 150 тонал кIезигагIа йоаяаш Iаьржача металлий прокат кхое лаьрхIад предприяте коллектино.

СУРТА ТIА: производстве хьалхалаттараш, коммунистически къаьхегама ударникаш коммуне сташ В. В. Головацкий А. Н Дорошенков, ЙйслагIча пятилетка хоалашбема шера къаьхегама вах та дIаболаенанча къаьхарна ден ношне а денз ПН-8-35 яхь бархI корпусне нохарап вIашагIдеххаш болча цун сменни заданеш 150—160 процент кхоачашъе. Трактора тIекъа тупса бархI корпус йола нух дIадахьяйта кийчъен да.

М. ПАВЛЕНКО сурт,
ТАСС фотохроника.

КЪУЛБЕХЬЕН БРОНКСА ДЖУНГЛИ

«Нью-Йорк таймс» яхача газето ух ужденношка кепатеха аранькхай Къулбехьен Бронкс яхача городской районах аьзъяча шии корреспондента Мартин Толчина статьяй серн. «Нью-Йорк таймс» яхача газета обозревательь йолча Харриет Ван Хорна сухьг тIехьаьрче бIаьнера шиъ-йоккхаш яхара IаIIагIа кешбаьча документ да» аьлар ду статьяйх, Мартин Толчина статьаш тIара хьалаяь цхьаьнна хIаманз кепатех АПН-о газет деанарата.

Новерара дIаьвеча жIалеб IIулаш лед улицашкара нухахш кеган, цхьа-ткъе кхуа тIа а тIеса луш. ЦхьатIера, дуьххара почтальоншен унахIоно дораяра болбдолиен яьларг юха чухкалеп бола кхаьстта пороошкани лелаю шоашта.

Наркотикаша базар ею холе саг дейнаь кагирхой банда шиъ концерт цу тайпара дIавахьяьча вокх базарвоачугара пIиъча 30 долларах.

Ишта я Къулбехьен Бронкс — яхаь шизан ду, наркомане, цIеаш етта, картан тIа гIолла йоазон ду вайне. Цига вIашта — 400 эзар сагах 40 процент барш посабех бах. хIаьта болх булургболаш бирех 30 процент хьаьб болх болдеш дел. Кдиметтех массаза а Пьюэ-Рорке вахни хьажоагIача сага тIа тIа гIолла Уиллис-авеню саклерда гIолга — маьсева а дог лехя, цкерам тIалатташ анаяча наьна мехка наьна гIолга бокха кхеран болаш хIама да. Цига баха наь биисанна чIнца тIа аразоьяла ца бухьа дукха ха я, хIанз кхыметтел дийнаьь я юъ ъьа-ларъяздаь баььнь уж.

Нах чубкхача цIеноеч 20 процент дарашка хиЙ дан, хIаьта 50 процент дараш — дIоахлеш дац.

Моттигерча вохнеткерчун управление директора Марреоо Виктора дуьи: «Районерча 80 эзар адамех 60 эзар стандартагIа хила тIаьхьа тайпара яа, тесса йита яз.

Къулбехьен Бронкса чIнцашка долл деш лел хуллганий 130 банда. Полицейски инспектора Роберт Дженсона хоам бир. соалка банданца 30 сех вийнав, ве дагахь 22 сага дов дIаьл. 300-наьъа кIиIле я ял тIабеттабенна наха бийттай, 10 кхалсар нисвеллА хьунъкъам 124 моттигера дов а деш хIамаш йиьъай. Полице даьдав 1500 саг. ХIара банда — тесса йита яьсса латтана адаме чу шиъ «штаба я. цей белгалонай ангкъо я. Кхоам тIатоссаш йола цIерашт тешх цар шозех: «Акха керта тутеш», «Наьх боабу Iаьржа жимата», «Полиса вежарий», «Лаш долхийта», «Нана шиъ мергашъ, «Шеха тооба». Цхьайолча бандай шозй я «карателыи отрядаш» е «тестапо».

— Керттера проблема сенах латт аьчча, — йовз Колумбийски университетера профессора Ричард Клауэрда, — из датт, наха шоаш сендухьа бог па дарах.

Духовеи валар да Къулбехьен Бронксера вахар ше. Саг кагву укхазарча хьаьнна, хIаьта йчхагIбаьрий нна тоъш духьала лаьтта. Гоамал я массе метте чIнца тIа а цIаьIа а, из колургбя банданти бIаргашкара, сатасселе пособеи хьажа очередезIа уьттача полиной юхьмарш тIарца...

Гоамал каст-каста хьаарайбол цIаьхьан цхьаьккха маIан доацашн тезаш дIаьл а гIолга гIелаьхаш леладарга а формехьа.

(АПН).

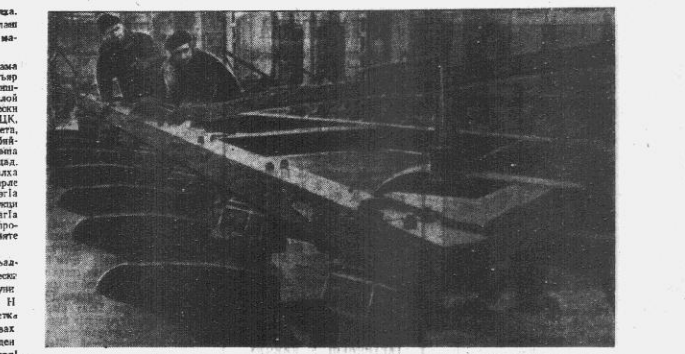

ГОВЗА КУЛГАШ

Юрта бохахма хьалча балхашта автоматизацин механизаци яьй. Къаьстта дукха хувцамаи хинна цу дахьке уурий-товарии ферм машика. Автоматически дIадеха доаккар, хий моладу, транспортерранша кхо дIадоаккх. Цу дерригга чIоагIа аттача бахьккаб хьайбаи леладерий бокх. Нудухьа доагIа а доагIаи лоархI шура дукхагIа яккхара резервеех цаI машинашца доахли дегтилга ювъледоладар.

Цхьабакъда, цу гIулакха хьайбаш лаьрхьяла грузнанта кхоастта дезаи, машинашца доахли деттара технологи Iомае еза доярканта.

Из лсархIамера гIулакх дика чакхдьяьккхад Гроэненски района Цхьолагlча мах цIерагIча колхозе. Бттара хьалха машинашца доахли деттА болабеларашца бар Чебурина Вера, Маркина Нина, Хуторская Вера, Джамалдаева Шема.

Барна дицденад лоха гудургаш кIал а уттгаеи доахли деттА шоаш пIалхийна. Дукха ха я из хала болх Джамалдаева Шемас битта.

Массарел хьалха уж чоалхенера механизмаш карарезве йолаелар Шема. Юхьханца цох хIама хуур ма дий, ламна, хеташ ящар из. Пхьоьбаьъда, дукха ца гонш цох уйла хуншелар.

Ферма шин сменагIа болх барга довларца дуьзаденна дар цун уьйла хуншелар.

Сунженски района хьалха латтаяь фермера опыт хьанца бахар деаркан. Шозаяра бIаргалдIра цIрна из экономически пайдаи долга, хIаьта цунна цхьана чIоагIе аьтуь болаш хIара.

Цунгара цIайоагIаи ший новкъостага Маркина Пинайга аьлар ца:

— Хьайола, новй доахана грузлаш IIаьвгIатехе цхьана болх бе вай, ца хевр дIа-хьа а оалаш.

Фу хул хьажа дIадолалуьча гIулакхех дика аьттуь баьлар. вIашагIетехача гуппе 45 бекам хилар. Саббаре механизмашца дIаГомдаор цар шоай доахан. Доаркашта дешз дукха ха муктаевар. Шин сменагIа болх барга даларах хьайбаи леладерий квалификацин лаккъе вIаштIехьдьалар.

Механизмашца доахан деттара кинжкаш деШаш, специалистей хьетахамка лаДувIаш колхоза хьалха аттача доаркех пай кIезигар Шемех. Из болча опыт Iомае болгIар кхона доаркаш, хIаьта цо шийна хевр камазрша дIадовзйтар мехкарашка. Цо кIорда ца деш хьехарца механизмашца доахан деттара атта доаца гIулакх дика карадерорадир дуьккача кхонча доаркаша.

Цхьолагlча мах колхозерча дукхъуча кхыча механизаторша цхьана шеграгара шерага машинашца доахан деттача мастерий районнии республиканскин хьезашка дика толамаш доахан хьайбогIа Шема. Сихен кадайн вIашагIйан цо аппарат, планагIа дIадовлагIуш кIезигагIа ха йовзо. Машинашна доахан деттара технологи йизза кхоачашъеш Джамалдаева массеткхазза районен республикен призер хиннай. Хьалта уьк шера аьлъен машинашца доахан деттара мастерий горд Хьаниевскне хиннача Ерригсоюзни конкурсе ний гоозал дIаьхьара ний республикера ятача кхалсага. Призер хиннеаре а Россе юрта бохахманкара хьалла латтараша ниэьелар из.

Хоеш да дIадахача шера алха кхаьстта Маркина Пинайга аьлар ца:

— Хьайола, новй доахана грузлаш IIаьвгIатехе цхьана болх бе вай, ца хевр дIа-хьа а оалаш.

Фу хул хьажа дIадолалуьча гIулакхех дика аьттуь баьлар. вIашагIетехача гуппе 45 бекам хилар. Саббаре механизмашца дIаГомдаор цар шоай доахан. Доаркашта дешз дукха ха муктаевар. Шин сменагIа болх барга даларах хьайбаи леладерий квалификацин лаккъе вIаштIехьдьалар.

Механизмашца доахан деттара кинжкаш деШаш, специалистей хьетахамка лаДувIаш колхоза хьалха аттача доаркех пай кIезигар Шемех. Из болча опыт Iомае болгIар кхона доаркаш, хIаьта цо шийна хевр камазрша дIадовзйтар мехкарашка. Цо кIорда ца деш хьехарца механизмашца доахан деттара атта доаца гIулакх дика карадерорадир дуьккача кхонча доаркаша.

Цхьолагlча мах колхозерча дукхъуча кхыча механизаторша цхьана шеграгара шерага машинашца доахан деттача мастерий районнии республиканскин хьезашка дика толамаш доахан хьайбогIа Шема. Сихен кадайн вIашагIйан цо аппарат, планагIа дIадовлагIуш кIезигагIа ха йовзо. Машинашна доахан деттара технологи йизза кхоачашъеш Джамалдаева массеткхазза районен республикен призер хиннай. Хьалта уьк шера аьлъен машинашца доахан деттара мастерий горд Хьаниевскне хиннача Ерригсоюзни конкурсе ний гоозал дIаьхьара ний республикера ятача кхалсага. Призер хиннеаре а Россе юрта бохахманкара хьалла латтараша ниэьелар из.

Хоеш да дIадахача шера алха

КЕРДАЧА ТОЛАМАШКА

Экономически ниэ болаш я Шелковской района «Шелковский» совхоз. Шерагара шерага кхы а дуккагIа ниэ болаш латт цунга. Совхоза экономика керттера дьаьхе жен бохахмаш латт. Алхэ дахкаш дола жа 13500-нега олоххочаш да.

Шозй деррига хьинар, денал, гоозал оарнагIа а яьккха дика къаьстта толамаш дьхьар совхоза жа лелаедарша соахка. ПланагIа дьхьIаччА дикка духкагIа дехкар паччахьлиллена дуьх, йиштта толамца кхоачашйар тха дохкара план а. Йой мехкарча массеех общественни тоновучина яхна бух бола 4500 жий. Дуьх, тха дохкара планаш 200—250 процент кхоачашйар совхозе хьалхе делаеча массеех жен формаца.

«1972—1973 ш.ш. Ган замалахь хьайбай продукташ йоахьлгеи кийчъелгеи элсамдьяккхар уьдьа Ерригсоюзни яхь йоаржаярах» болча КПСС Центральни Комитета, СССР Министрий Совета, ВЦПС социамо деганз гIоозальха-на совхоза хьайбаш леладеранна лакха социалистически деххараш тIаййад укх шера а. Йиштта, цар дош денна хIара кхоабога 100 жийга гIеххь 112 Iахьо хьалхе-ве, хIара устагIанна Iера 7,8 кило-граммаи тха дакхха, паччахьлиллехенна 244 тонн тхан 420 тонн дуьхI дохха. Цул совгIа цар ве-вахар тIаййад дикача фух бола 4500 жий хьалхе-ве.

Уж деккараш кхоачашде торонан совхозе йолаш я. Торонан хиларе керттера дар. Фуд аьчча, из да бохама къаьстамхой хьа-нар лоллаш, шоай балхах дог ла-ъаш хилар

Цу бохамечра дуккхача дезалий традицин а хинна дIаэттад ю «лелаедарга гIулакх. «Шелковский» совхозе а еринзе районе а дика новваш ва ший балха вияза ала гоозанч вокхгIоьа жа Iу Шатомиров Исмаила. Ший дьаьра, цхьан хана еринзе республике гIоргьавина хинначя жа Iунгара Ленина орден лелаеча Исмаилов Аьмзатгара хьайбай по ния гоозал. Ший аьл-ъас хIалеллена дIа гIулакх IIаьо хьаьа лелхIан да Исмаила вой комсомолен Салтун а. ХIанз Махачкалинскин юртбохахма техникума тIехьаьна курсе дешан ва Салтун. ХIаьта ахи-яьк бутт баьъча ший дахьа тешаме новъъост хургва цох.

Йиштта пхьаи дона жа Iу хинна ший дас хьайбаи пIкъота тIа вавна къаьстаи хьаоагIа Эсмухамбетов Науруы а, Шекю ий цIр «Iелено» а шоай дай нихр дIаъо хьургIалар. Йиштта къаьстама тIалаццен йоаь лелаздар кIезига бог совхозе. Цар а уй санна баоаш а совхозе бохахма рукъай. Шоай хьамалма къаьстама цар хьокхам тел, къаьстега Iомабу ооай юртхой, тIакхуьш йоагIа тIехье.

Тешаш йоь нйслагIа пятилетка укх кхоалагIа, этгара доарлIамера шера а проценте хьалхахка пятилетка докхий декхарш соацка совхоза бият болча коллектино дисза кхоачашдергилгаех. Цох тешаеш ба совхоза къаьхегамхоша укх кердача дисна бIаьста хьалхабе тIа а. Паччахьлиллена дуьх дохкара план 300 процент кхоа-чашъяьй пар январь бетта плаи, пчх совгIа февраль чIкхбалале-ъь кхы а 100 центнер устагIан дуьхь плалара дерхI хьайбаи леладераша.

Т. ХАШАГЬЛГОВ.

РЕСПУБЛИКА МВД СОВЕЩАНИ

Укх деношка республика МВД аппарата куггалдеча болхлой совещани хилар. Нига бийхабар горрабIергаий, чурча гIулакхий подразделенеий, исправительно-къаьхегама учреждеиий. военизированни бахча пожарни доькой начальникашни политико - кхетама балха бола дар заместитеанин.

Гулбеннарашта цхьалхашка доклад йир республика чурча гIулакхий министра Н. И. Гусинина. Патилетка кхоалагIча ходдмбеи делча пера республика чурча гIулакхий органаната хьалхаика латтача керттера деккарех лийлакха социалистически деххараш тIаййад укх шера а. Йиштта, цар дош денна хIара кхоабога 100 жийга гIеххь 112 Iахьо хьалхе-ве, хIара устагIанна Iера 7,8 кило-граммаи тха дакхха, паччахьлиллехенна 244 тонн тхан 420 тонн дуьхI дохха. Цул совгIа цар ве-вахар тIаййад дикача фух бола 4500 жий хьалхе-ве.

Уж деккараш кхоачашде торонан совхозе йолаш я. Торонан хиларе керттера дар. Фуд аьчча, из да бохама къаьстамхой хьа-нар лоллаш, шоай балхах дог ла-ъаш хилар

Цу бохамечра дуккхача дезалий традицин а хинна дIаэттад ю «лелаедарга гIулакх. «Шелковский» совхозе а еринзе районе а дика новваш ва ший балха вияза ала гоозанч вокхгIоьа жа Iу Шатомиров Исмаила. Ший дьаьра, цхьан хана еринзе республике гIоргьавина хинначя жа Iунгара Ленина орден лелаеча Исмаилов Аьмзатгара хьайбай по ния гоозал. Ший аьл-ъас хIалеллена дIа гIулакх IIаьо хьаьа лелхIан да Исмаила вой комсомолен Салтун а. ХIанз Махачкалинскин юртбохахма техникума тIехьаьна курсе дешан ва Салтун. ХIаьта ахи-яьк бутт баьъча ший дахьа тешаме новъъост хургва цох.

Йиштта пхьаи дона жа Iу хинна ший дас хьайбаи пIкъота тIа а вавна къаьстаи хьаоагIа Эсмухамбетов Науруы а, Шекю ий цIр «Iелено» а шоай дай нихр дIаъо хьургIалар. Йиштта къаьстама тIалаццен йоаь лелаздар кIезига бог совхозе. Цар а уй санна баоаш а совхозе бохахма рукъай. Шоай хьамалма къаьстама цар хьокхам тел, къаьстега Iомабу ооай юртхой, тIакхуьш йоагIа тIехье.

Тешаш йоь нйслагIа пятилетка укх кхоалагIча, этгара доарлIамера шера а проценте хьалхахка пятилетка докхий декхарш соацка совхоза къаьхегамхоша укх кердача дисна бIаьста хьалхабе тIа а. Паччахьлиллена дуьх дохкара план 300 процент кхоа-чашъяьй пар январь бетта плаи, пчх совгIа февраль чIкхбалале-ъь кхы а 100 центнер устагIан дуьхь плалара дерхI хьайбаи леладераша.

Т. ХАШАГЬЛГОВ.

Совещане балха дакъа лаьцар республика прокурора К. Д. Бурмистрова, КПСС Грозненски горкома отдела заведующе А. А. Асхабалиева, республика Лаьхехьар-ча Суда председателя М. А. Кузнецова, республика юстице министра И. А. Албастова.

Б. ДЕМЕНТЬЕВСКИЙ,
республика МВД политико-кхетама балха отделе инструктор.

ХЬИНАР СОВДУВЛ

Дiадахача юбилейни шера плаи хинаь хьалха кхоачашъяр еромга шоай торонаш оздиагIоьаьха къаьхийгар «Горскнефть» НГДУ мехкаьлттахошка. Толамца кхоачашъяр ийъ юбилейни шера хьалхашка оттадьь декхарш. СССР 50 шу дизара сийца тIаийла социалистически деккарш толамца кхоачашдаьяр ухона елар Нохч-ГIалгIай АССР Лаьхехьарча Совета Президиумна Сийлен грамота.

Хiанзлерча управленерча 446 са-га ениай коммунистически къаьхегама ударник яха сийлен цIи, уж ба цига беррига къаьхегачарех ахаш совгIа бола пах.

Социалистически яхье хьалхара моттиг яьккхар № 2 йолча РИТС-и мехкаьлттача цехен коллективаша. Мехкаьлттен гаин яккхара план толамца кхоачашъяйтара РИТС-2 коллективон скважинашта даьттан кIалха ремонт еза цеха болхлошен кийча я ял чакхъьяьккхан 89 годозго - технически цеховникти. Из бахьан долаш 150.6 эзар тонн мехкаьлтта тIакхиттар. Керттера даьккх ма тIакхиттар ремонт а еш къаьнача бонда скважинашта нефтеэмульсина кислотни обработка яр бахьан долаш. Скважинашта капиталин ремонт еча цеха коллективо тIехIоаргача мелоаь тIоанашкара мехкаьлтта чакхдоакхача йиъ скважинина ремонт йир. Из бахьан долаш кхы тIа а 28.7 эзар тонн мехкаьлтта тIакхиттар. Скважинай технологически режима тIахьожам а доаттабеш из нийса леларах кIезигагIа хIлар дош йоа мехкаьлтта, гоаслар скважинех пайда эзара коэффициент. Цун бохам кхаьар 0,977-га планагIа хила безаш дIнар 0,964 мара боацача.

«Горскнефть» НГДУ коллективо дукха болх бабб «Эльдарово» яхача моттигерча скважинашкара та мехкаьлтта тIоанашкара давлени дох па элийтара. Мехкаьлтта тIоанашка чулаьхIта йоа цIа миллион кубически метр жий IаIашдара «Эльдарово» кийча я яь чакхъьяьккхар тайп-тайпара мероприятеш. Цигарча насосенна а реконструкци йир, вIашагIьсхьар керда насосеш. Цулгулъа шозза сособалар скважинашка чIуьхIта хий. Цхьабакъда, из нийта дале а скважинашка кхоачашмихилал чулаьхIта хий доаиан да.

Хьалоаккха мехкаьлтта, гIулакгIа хIлийтара бокха бехткохам тIалатт буруьдетараита. Грозненски буруь тохара балхий управлене коллективо кхоачашъяьш скважинашн мехкаьлттахошка эксплуатаце дIаьла езаш яр цо 6 скважина. Цавен цхьаьна а мехкаьлтта кIеж а луш цхьаьнадар буруьдеттараша. Царех пхиъ геологически технически бахьанаш пийсалатах дIаьлайлар. Ялх миллион сом дIадахийтар буруь тохара балхашка. Цхьата цхьаьнна скважинна эксплуатаце дIаьла езаш яр цо 6 скважина. Цавен цхьаьна а мехкаьлтта кIеж а луш цхьаьнадар буруьдеттараша. Царех пхиъ геологически технически бахьанаш пийсалатах дIаьлайлар. Шозй балх цIенкаштта толбоа хIанзе а дика чIла е еза буруьдеттараша. Дукккача хана дезз паччахьлиллен декхарш тIадуьсан цхьаьгIа. ПланагIа лаьрхIача совгIа лаьхехьар-ча Суда председателя М. А. Кузнецова, республика юстице министра И. А. Албастова.

Е. ИВАКИНА,
«Горскнефть» НГДУ планови отдела начальник.

«СЕРДАЛО»

3-га сагI. 6 февраль, 1973 шу.

Наха цIи йоаккхан хьехархо я Аахан-КIалаган барахIеперчна школа хоххьаьнарча классанна хьехан йоьа Вагаенко Ася Васильевна. Цун классера бераш дешарах дика кхеташ да, цунах нехьакхка а ихьан классе йоллагIа чоа шера чуднан.

Цу тайпара дахка толамаш Ася Васильевнас лаьхьа бенан дагар хиларна, цар дашца-новкъоша бизам поьлтабарна, дешара тIехдусача берий по йоакхо яра.

Сурта тIа: хьехархо А. В. Ваганко.

Я. Цуева сурт.

ДИКА ЧАКХДАЬХАДАХ КОНЦЕРТАШ

Чакхдаьлар Дона тIарча Ростове Кьилбаседа Кавказа юрта художественни самодеятельноста талантий зональни хьажар. Из хетадаь дар СССР халкъ шоьлтIе итт шу дизара.

Хьажаре дакъа лоаттан ер Дагестана, Кьилбаседа-Хlирий, Черсий-Балкъарой, Нохч-ГIалгIай республикай, Ставропольски, Краснодарски краяшкара, Ростовски областера художественни коллективаш.

Вай республика дукхагIа йоьча районашкара коллективаш хилар Ростове.

Хьажаре гулъенна самодеятельноста коллективай программа кхуьу ер «Халкъий доттагIалг» яха литературно-музыкальни композиши. Дахенах, Ленинах, партех дока иллеш, тайп-тайпара кхаьий ансамбли хаттарш.

Халкъа творчества хьажар жюре кхаьста дика могалар Нохч-ГIалгIай республикера самодеятельни артистий конкерташ. Толамца чакхдаьлар концерташ Наьсарен, Нажай-Юртан, Советски, Урус-Мартан-на районашкара коллективаша.

Вай республикера 146 сага зональни лауреаташ яха цIераш еъар, 24 сар дипломанташ хилар.

Б. ШАКРИЕВ.

КЕРДА КНИЖКА

Ухх деношка Нохч-ГIалгIай книжкай издательстваc кепа а теха ерсий меттала арахецаш да Нохч-ГIалгIайчен историн хьехархочунна. Из шоллагIа том я.

Очеркаш тIа дуьи 1917 шера дена вай деношка кIаччаза да йоьча хана хинна дувцаш.

Цу тIа аранЬьний Iимахой Э. Гойговай, Э. Джамбулатовай, В. И. Филькина, М. Абзатова очеркаш.

Нохч-ГIалгIайчен истори довза безам баранна докхка совгIат хуьрда пох, хIаьта историчесски Iилима дегIдолададелг. Iилмахошна балхара лоарIаме творчески тIа а ба из.

Ю. ЮСУПОВ.

ГАСТРОЛЕШ Е КИЙЧЛУ

ДIалахача 1972 шера Лермонтова цIерагIча зосий драматически театра коллективо тайп-тайпара пьесаш чуттаьвор вай республика городашкеч юрташкеч, Клубашкеч культура Дворешашкеч заараш нах хьежар пагта.

Ухх деношка Серноводскен Гудермесеч гастролех болх артисташ. «Блудный сын» яхь эстонски драматурга Рэнетан «Неравный бой» яха Константинован пьесаш хьокхаргIа цар цига бахача наха. Чоагlа саккерадаме я уж произведенеш.

А. ЛОПАТУХИН,
театра директора заместитель.

МОСКОВСКИ ОБЛАСТЬ. ЙIоллагIа интьлетка хоалам-беш доьа шу доккхийча кхаьхьа-гама толамашца дIадолалдаьл Ухтомске цIерагIча Люберецки юртбохамна машинашIеча заводна коллектив.

Социалистически яьлча кхуьу а баха, продукцина реализаци яра шера лаьа ханал дьалхен еърна продукци доалецаца ялор шера пхи-1973 шера 30 ноябрь хьа-тIаоттаяш кхоачашъе доп денналг машинашпъерашца. Цар лаьрхIад, чухьара резервани IIахо сапIагIьахарен экономе режим чоагIъарен оттах кхаь шера планал соагIа 3.5 миллион сома малца продукци ала.

IIоаш денна доп хариден бан производственнийкаш. Темпаш лакъъеш я цхьатарра кхо операцин еш — хIоккаш. тоIаеш, ялсаоагIа Iосехкан — йоьа КПБ-3 тIаоттаяш кхоачашъе доп денналг машинашпъерашца. Цар лаьрхIад, чухьара резервани IIахо сапIагIьахарен экономе режим чоагIъарен оттах кхаь шера планал соагIа 3.5 миллион сома малца продукци ала.

IIоаш денна доп хариден бан производственнийкаш. Темпаш лакъъеш я цхьатарра кхо операцин еш — хIоккаш. тоIаеш, ялсаоагIа Iосехкан — йоьа КПБ-3

СУРТА ТIА: силос хьокха «Вихрь» яха комбайнан ялсаоагIъехкачи лIаихъхьаларен участке ва слесарь - сборщик Гобунов Валерий

В. КУЗЬМИНА
сурт.
ТАСС фотохроника.

ЗОВНЕ МЕРЗ

Жlайрахьарчар муьам кхьаьста хоза, дог хьоастан ба. Цар «хормейстер» Цицкиева Тамара я, йоах. Цун зовне оаз шкъе яьлчахьа кIам я «IоагIагI лоалададелг лоаман тоахталган, кхургкхоллаш, шерачу сихачу. Iарихе сигала бесса талгIенан. Цкъаза шелаччан пандарах пIелг техача, тайжа юг ловззаш кхьаьна хаттар це шира гIалаш йоллаIуш санна хетт Тамарена. Зламгта йоллан деш цу вонперча мерзан тIа лоаза Iаьмад кхоначу йоьа дитташ пIелгаш. Йиш лакха а вай дувцача лоаман шоадаша Iомаьий из.

Хоза дебаш, дIатIаш доагIа из кхераш тIа эIыгр теха хьаьжина Тамаре таланта язъа. Каст-каста гулбу цо йоаш хьоабдеш лоам баха нах. Цхьаь ловлаш из сцена тIа. Дукха новкъосташ дехаб цо шийна гIалаяпа ишъера, тIаккхаза цца шкхо йоI мара яцар. Хlанз бIарча цIьа тIъкъъ сар чувоагIа художественни самодеятельноста колективн вIашагIкхийтай Жlайрахьа. Хьехархой, дешархой, юртара кагирхой ба клуба балха дакъа лоапаш. Юртарча кагирхоех хIаране говзал гучайоах Тамаре. Хоза цIидар локкаш ба ахаш юр-та цIи хеза Jьяновгlар йижирий ишта а баьлхар.

Пайхамарий гота а йоьленнаяц.

Села Сата мисара маха а баьккхабан».

— Оалаш хиннад хьаьхагIа ахаш, наха тIоараш деттача хана турса гIадж Io а етташ вагIар царех цаI.

Кьаьст-къаьста, хIаьта хоровой ашарш, хаттарашн, тайп-тайпара беламе сатирически сценкаш хул лоаман клуба сцена тIа, художественни хIамаш еш. Цу ерригача самодеятельноста кулгалдер Тамара я. Чоагlа рацца ва клубан заведующи Jьянов Мустабин. Из ше а вувл царца сцена тIа.

Шагlара доладенна сий гаьна ювлаш. Тамара дар а дьаьнад лоамашкара ара. Из гу Назрана тезатра коллектина яккъе. Цига хьоахаьна пьесай дукъха пересказаш довзаяр цо. Хlаьта декорацеца Тамарас мо сцена кийчъе ховз ухна бан.

Республика концертни залашка а хоз Тамарий ашарий оаз. Цаl хьажар чакхдаьлар из кхьебоадан ер лоаттан шийна мотиг ца йоаккхаза а. Цкъа РСФСР-а культура Министерства ахчан премби яьккхар, тIаккха хьалхарча лагIан Дипломан дьаьккхар.

Дукха ха ян Тамара ну искусства пьаькъ тIа яьлна. Бержате а бIаха а тIаьа метана ба из.

Тlехь-тIехьа дикагIа хьоачашхул цун балха хьаттаан. Дукха ха йоаццаш района культура отделе 500 сом мах бола вайнаьха кIаман Iаьдалах тийга барижъа деннад шагIара артисташа. ши гандар, цхьа аккордион, кхьйола Хlамаш еннай.

Цул совгIа, методически гIо а ду. Каст-каста Жlайрахьа хьежабу отделе шоай районе бальха республика халкъа творчества Шlагlара методисташ.

Ишшта тоалуш доагIа Жlайрахьарча культура хьаста чудоаган. Хlьаьта а цхьа гIулакх да ухлазарча артисташа кхуьдаш. Шоай клуб хьатIаьлъачча пьаьхта тIекхаьдаьлаш дар. Жlрчо я из тIера а чура а. Цкъа аьхки бальнача унзарча михо дIабихьа хьалхаькара тхов кхала на маган Iан кIала ахийтай уклазара клуб. Цу гIулакха 300—400 сом ахча тьаьхар лаьхар хеш ладаь писмош а актан а Наьсарен райисполкоме а республика культура Министерстве а цхьан «сомача мальша» кIала далаш да, йоах. Из тхов ца хилар бальнаи долаш докхка зе хуларг латтт клуба: дашача лай, доIан хий кхаччалг, Iочу а уллин-наш, пенаш вардолла доладеннад.

Хlьаьта а тхо тешг цу кIоачаъбоапаро Тамарас дIадолалдаь дика гIулакх дохарг ца хиларах, райисполкомо а кIычар а Жlайрахьарча артистий хьаттаан кхоачашдерзйарах. Йижийта Йиш ши лоаман декдау Тамаре ашараш.

М. ЗАНГИЕВ.

«ХОАДАМ БЕЧА ШЕРА КЪАХЬЕГАМА РИТМ»

НОХЧ - ГIАЛГIАЙ АССР ЖУРНАЛИСТИЙ СОЮЗА КОНКУРС

Нохч-ГIалгIай АССР журналистий Союзо дIаязъйкхо «Лоаррхlаметтарча шера къахьегама ритм» яха темах йо. да лиьгIйоьча рубликаеий конкурс.

Цу публикаеий авторан лерхаярййла бе турпалаз къахьегам, пятнелча лоаррхlаметтарча шера дIаязъйкхо социалистически къахьегашн шоайлагIдеррига халкъо доаттагIий къомсам, доттагIий, йiаш гIо дар хьаьхьока.

Конкурсе телеш йоьла оьсгаьн, статьаш, корреспондеицеш, зарисовкаш, репортажаш, радиокомпозицеш республика къахьегама коллективай захарцара хьаьйкъа фактически материалех языъ хIла еза.

Конкурсни материалашкара дIадаьлъа «Серноводскен гIо» — шийх мел йоахкача дикача оамалашца, сар - къахьегашо, хIама дIокхолагIо дола советски сан къахьегIен сийдаьлен хьаьхьокхар, цун къахьегашен общественно - политически хьинарах, вай общества вахар дIаязъйгIеп сийдаьлен де гIертарах дувцар.

Кепаййатта материалаш 1973-ча шера 31 декабре кхачале республикански, городской, районни, дукхатражни газетий редакцеонни коллегеша, телевиденен редакционно - художественни советаша «Конкурсе» ыша белгал а яь конкурсни комиссе хьаькачийта еза.

Конкурсе котбаьнарашта премеш хьожаяй: 70 сом я хьалхара премеи. 50 сом я шоалгIа шиъ, 40 сом я хоалгIа кхоъ.

Конкурса итогаш кепатохарна газетаниа, уж комиарьга телевиденен радион гIолла.

Редактер Т. А. ТЕБОЕВ.

Газет аравул шиннарг, орон, шоайтан деношка

ТЕЛЕВИДЕНИ

6 февраль

I ПРОГРАММА

16.15 — Передачай программаш. 16.20 — «Тезача хина Iама вахар» (Iалин Iомайлов йоьа передача). 16.40 — «Ва. Луговске поэзин литературех йо. да дишера передаеи. 17.30 — Дешархошта. Берий музыкальни школай дешаний конкурс. 18.00 — КардалагIий. 18.20 — Академик Александров Ленинскей университет. «Социалистически общество доттагIалгIа Iалъна - толкучи прогресса лоаррIаьнь». 18.40 — «Нохч-ГIалгIай гIолла». Информационни программа (ерсий, гIалгIай меттала). 19.05 — Хоамаш. реклама. 19.10 — Дуьнен халкъоьнта юкъера Iаьт (гIалгIай меттала). 19.25 — Спортмен уроккаш. 19.35 — Шоозда. берам. 20.05 — Наука юрташкера гIулакхаш. 20.45 — Документальни фильм. 21.00 — «Хьо». Информационни программа. 21.20 — Бесболла тоталевиден. Хоккей. Швеци — Чехословаки. Шведера передача. Из-тесьбача кердалдаран, передачай программа.

II ПРОГРАММА

21.15 — «Тхо — танкисташ» яха документальни фильм. 21.40 — «Уголни розыска инспектор яха художественни фильм.

7 февраль

I ПРОГРАММА

16.15 — Передачай программаш. 16.20 — «Цхьаьнакхетам» (воспитанникаш йоьла передача). 16.45 — «А. С. Пушкина музейкартера. Мебель. IV». 17.00 — Воспитанникаш. Берашта. «Генза кулгаш. 18.20 — «Нохч-ГIалгIайн гIалас». Информационни программа (ерсий йоахк меттанаш). 18.25 — Хоамаш. реклама. 18.30 — Идеологически фронтан бIухой (йоахк меттала). 18.40 — «Iалин — таханаш». Радиотехнически проблеманаш. 19.15 — Музыкальни минуташ. 20.00 — Воспитанникаш. А. П. Чехов «Хlай дуьнер». Телевизионни спектакля премьера. 21.00 — «Хьо». Информационни программа. 21.30 — «Прогlача Испани тIа — мотт йоаккхаргIа» яха телевизионни дуккха серийни художественни фильма премьера. 3-гIа серн. 22.40 — Бисквитбокан йолаеш Европейски чемпионий кубокан. ЦК — Ильис (Италин). Чехословаки — мерзалгаьнь. передачай программа.

II ПРОГРАММА

19.00 — «Тхо — коммунисташ». Телевизионни дуккха серийни. — Кинокурьерш. 19.40 — «Летчикеча хоккаллера шер. Яьле дьаьнад гIиннаоттерера. 20.10 — Шоозда. берам. — «Я это сказал». Кьамабарий вахар (йоахк меттала). 20.45 — «Охта доккийгарга керда кагIеп» яха передача (йоахк меттала).

РАДИО

6 февраль

6.30 — «Юртара Iуйре». (ерсий меттала). 6.45 — Хоамаш. 6.55 — Хlоттам. 7.20 — «Грозный рабочий». — «Комсомольское пламя» газетий обзор. 7.30 — «Сердало» газета обзор. 8.25 — Нохч-гIалгIай ашарий концерт (гIалгIай меттала). 10.00 — Партен халкъен барт-хьежIоаш да вай пен. 10.15 — Индустри долла гIа. 10.30 — КПСС Iенинград меи-ленаниза — халкъий пийсйоьна доттагIалгIен политика. 10.45 — «Вай индустриальни моткж» (ерсий меттала). 11.00 — Iенин цун пропаганди лаьттинен (гIалгIай меттала). 12.10 — Керда хоамаш (ерсий, йоахк, гIалгIай меттала).

7 февраль

7.30 — «Грозный рабочий» газета обзор. 7.50 — «Ленинан некъе газета обзор. 8.15 — Хоамаш. 8.25 — Нохч-гIалгIай ашарий концерт (йоахк меттала). 10.00 — Нохч-ГIалгIайн гIулакхаш (гIалгIай меттала). 10.15 — Юртара вахар (йоахк меттала). 10.30 — Халкъа тIехьоаман болх бен да (ерсий меттала). 10.45 — Ашарий (гIалгIай меттала). 11.00 — Партийни документаш хулаь кийча да. (йоахк меттала). 12.10 — Керда хоамаш (ерсий, йоахк, гIалгIай меттала). 12.40 — Къамабарий вахар (йоахк меттала). 19.35 — «Охта доккийгарга керда кагIеп» яха передача (йоахк меттала).

ХАОТТАМ

Тахан республике гIоаллеп Грозней мохъаш а йоллаш. кхъ-кхъе екха а екхаеш, кар-нагахьа кIезиг-дукха лоа а делхаш, кхыIбеседа малхбузехьара секунде 5—9 метр йоллаш шух а хьекхаш хь хила а фегара температура республике гIоллаа 1 гIадус йоахкаргда 3 гIадус шелаага кхуьнан. Гоозне 0 гIадус гаьта хила а гарлу. 7—9 февраре мохъаш а йоллаш, хкъ-кхъе екха а екхаеш, хьакIочча хьнгаьга цкъашпйочча мотиг-гаьта лоа а делхаш. йоах хьакIочча хана доадамбозаш йоачан-а йоллаш. малхбузехьара секуиле 5—10, республика кхыIбеседехьара озагIоарашта шегагахьа 10—15 метр шух а хьекхаш хь хила а фегара температура бийсаиша хьалхарча кхъ-ха 5—10, доах хоеийчача хана 1—5 гIадус шелаа йоллаш, денош-ка хьалхара кхъ-ха 2 гIадус йоьхалгара 3 гIадус шелаага кхуьнан 1—5 гIадус шелаага йоьхалгара 3 гIадус шелаага хьоачашъа йоах кхъ-ха хана 1—5 гIадус йоьхалгара йоллаш ца а гарлу.

Метеостанци.

РЕДАКЦЕ АДРЕС: 364051 г. Грозный.51, Ленина ц1ака. 11 (3-гIа этаж). Телефонаш: редактора — 3-44-96; редактора зам. — 3-39-11; бехьтоххама секретара — 3-34-38; партийн пахарен культуран отделий — 3-01-46; промышленноста отдела — 3-42-30; йоахама отдела — 3-42-28; письмой отделен бухгалтереп — 2-60-71.

«Грозненский рабочий» издательства типографи. Революцие проспект 7/84.

АДРЕС РЕДАКЦИ: 364051, г. Грозный, ул. Ленина 11. (3-й этаж) Телефоны: редактора—3-44-96; зам. редактора—3-39-11; ответственного секретаря—3-34-38; отделов партийной жизни и культуры — 3-61-46; отдела промышленности — 3-42-30; сельского хозяйства — 3-42-28; отделов писем и бухгалтерии — 2-60-71.

Типография изд-ва «Грозненский рабочий», проспект Революции 7/84.

СФ05039.

Заказ № 1431.

ДУНЕ ЦХЬАН КIИРАГIА

МАШАРА СЕРДАЛ ЭТТАЙ ВЬЕТНАМА ТIА

Хlанз кIира дахьийна Вьетнама тIера сингале цIена латтa, цун гороллаш тIеи юртан тIеи бофбаш па лелха, дукха бала лаийача вьетнамски лаьтта тIа маьршача вахара сердал этта. Дукхача шеранка лаьттача американски агрессе мехка ян кIоарга човнан ерзае лоладоннад Вьетнама хаьгIа.

Дунен общественносто дег тIара дика хеташ тIаийнар Вьетнаме тIом соцлагерн машар юхьетабарен къаьхьеха соглашенин яр. IIона лог-тIла юлаш болча бергигача наха из событи турпалча вьетнамски халкъа йоккха кергаш санна лаьрхIа па Iеш, цун бакъ гIулакх хьаллоацча машар безача дерригача хиннад кхоталг санна а, парглато, лолам, машар, социальни прогресс бахьан долаш халкъашца лоаттабеча къомсамера лоархIаме творчески вежа санна а лаьрIар. Соглашенена цуьгаш ладаро, белгалдоаккх «Руде право» яхьа газето, «Йоагlгlа дог тешадеш хьаьхьекхар, империализмана дуьхьала лоаттабеча къомсаме социалистически механизма кIеп барцана гIулакхаш хьаьхьекхар - мел лоламе да. IIалькха а бIаргабайтар дерригача дунен тIарча прогрессивни знаний пюлетерски интернационализман солидарностех лоархIам.

«Вьетнама коталожо хьаьхьок, — аьлар КПСС ЦК Генеральни секретара Л. И. Брежнева 30 январе ше кхамъаь деш, — социализм Iалъамате бокхка вахара низ болаш хиларг. Цу пхьан санна, белгалдаьккхар цо, цу коталожна хьаьхьок, вай деношка империализма тороман мел кIезигченай. Мланз ян истори тIехьаш-кахьа йоьдерзаре цунга низ кхоачийтарбоблан йоьла средствааш». Бокъонна ишта да а ма дий низ-ма, соглашени яро тешаа ду, империализм хIанз, хьалхарча санна, шийл лолам халкъашта качбекха, цаь кхелех шиъ хьаштдар де мо гаргIьалкан хиларе. Дунен тIа событен дегIаьхьара къастадер хIанз империализма реакцен ницкъ-ехь кердаш юртбохьама машина ораеецца цех. Уж цаьрца мекха хIаьнка болх бе йiайохьайтаргIа силос хьокхо «Вихрь» яха комбайнан ялсаоагIъехкачи лIаихъхьаларен участке ва слесарь - сборщик Гобунов Валерий

В. КУЗЬМИНА
сурт.
ТАСС фотохроника.

АКТИВА НОВКЪОСТАЛЦА

Юртарча къахьегамхошта йокъе беча культурно - просветительни балха тайп-тайпара формашн методаши яькъехьух тха районе. Парна юкъе я лекционни пропаганда, саналара сайренаш, литературан искусстван произведенеех чакхйоахх конференеш, керда оборудаши цIейни вахара йокъехкхувлар, кхыварш. Лоаррхlаме да уж дика гIулакхаш дукхагIа дакъе клубни активна низашца чакхдоахаш хилар.

Художественни творчество тха районе массовни хулаш латт. Хlара шера дукхха нах тIабеттагу художественни самодеятельносте дакъа лоаларашта. Района юрташкарча цхьаьтта клубен культура IIени художественни самодеятельносте чувоагIан 600 совгIа сар яа. Художественни самодеятельносте дакъа лапаро лакхбу пазха идейни а культурни а кхетам, дика гIо ду наха юкъера тIехьдиеча гIулакхаш дIадахара.

Культура боахлой къахьегам къоастабе йiан йолаш бан юртарча къахьегамхой вахарах. Активисташен комсомольске - кархирхой бригадашен гIо а деш фермашка, кхай тIарча станашка вIашIехьаЬокан книжни выставкаш, керда газеташ, журналаш деш, ардаоах пенгазеташ, «Къахьегам, листокаш», «Молнеш». Активисташа наха дуни дукхах балха оьсгаьне йоьла комбайнан.

СУРТА ТIА: силос хьокха «Вихрь» яха комбайнан ялсаоагIъехкачи лIаихъхьаларен участке ва слесарь - сборщик Гобунов Валерий

В. КУЗЬМИНА
сурт.
ТАСС фотохроника.

Юртарча къахьегамхошта йокъе беча культурно - просветительни балха тайп-тайпара формашн методаши яькъехьух тха районе. Парна юкъе я лекционни пропаганда, саналара сайренаш, литературан искусстван произведенеех чакхйоахх конференеш, керда оборудаши цIейни вахара йокъехкхувлар, кхыварш. Лоаррхlаме да уж дика гIулакхаш дукхагIа дакъе клубни активна низашца чакхдоахаш хилар.

Художественни творчество тха районе массовни хулаш латт. Хlара шера дукхха нах тIабеттагу художественни самодеятельносте дакъа лоаларашта. Района юрташкарча цхьаьтта клубен культура IIени художественни самодеятельносте чувоагIан 600 совгIа сар яа. Художественни самодеятельносте дакъа лапаро лакхбу пазха идейни а культурни а кхетам, дика гIо ду наха юкъера тIехьдиеча гIулакхаш дIадахара.

Культура боахлой къахьегам къоастабе йiан йолаш бан юртарча къахьегамхой вахарах. Активисташен комсомольске - кархирхой бригадашен гIо а деш фермашка, кхай тIарча станашка вIашIехьаЬокан книжни выставкаш, керда газеташ, журналаш деш, ардаоах пенгазеташ, «Къахьегам, листокаш», «Молнеш». Активисташа наха дуни дукхах балха оьсгаьне йоьла комбайнан.

ЙIАЛЛАН НОВКЪОСТАЛЦА БАЬ БАРТ

Африкан къулбелъне расистекколониальни режимаша леладелча провокацеонни гIулакхех дола дан уьх кIиргагIа шIаькха а дувца хийлар ООН Къеранмлен Совета. Хlана деза поаестка тIа лаьтар ЮАР-а доаллеранца барта а болаш лелача къулбелъен-родезийски расистий оагIонгахьара хинна экономически блокаден тIема шинтакан бахьан долаш ший лоламенча Замбе суверенитетан къеранмлерен тIебеста кхераяьк дола дош дар. Хоош ма дарра, Замбешара дозуув дIа а кхайла, цар долаюкна йiнте гIолла хьалъоттаяш редезийскин къулбелъенафрикански бIун подразделеен.

Африкански дегIаххача кхыеи мехкий виканалша. Кхераялен Совете шкап къамъаь деш, Замбена Iуьлъара уж гIулакхаш юхькъовлаьргIойаца континента деколонизаци йра процесс соцлагерчаш колонизаторши гIертар саняь лаьрхIар. Цу дешлаьлца оттаьяь резолюце проекта гIа цар йiалийхар Солсбере режим чина яирел йоллиагта. Къулбелъен Родезера ший бIу ЮАР правительствера Iохарабекхкийтйагра. Къулбелъен Родезера хьала хьалхара юкъарлал йоаццаш бехкекхаме йола Англе правительство соцлагера, Замбена дуьхьала расисташа лелаяча провокацеш хир хеаделара долла хIама деагга.

Дукеи общественносто терхал ца ян йiни ядар Замбецарча йоаш тIарча тIема провокацеш шоай мукъаIгIарча африкански паччахьлхIеиашен кортамукъаленн болламашгеи духьалларча колониально-расистски режимий дукхача кIаьча моастагIан доача ахденшца, белгалдаьлча, Таизане долаенаш португальски военщина тохIадарца. Сенегала маьршача юрташта дов дарцеи бомбаш чуеттаргеи. вохера а, Гвинеи (Бисау) кортамукъаленн иниий кулгалхо Амилкар Кабрал тайпана балхагIа терша цIьана нийсъенна хилар. Уж дерригача моастагIан барт вIашагIболлийтаб этгара Iьалха Африке тIа-тIа, бекицагIа хулаш латтача кIиний-кортамукъалеи болламо тIатесесача кхераме. Гвинее (Бисау) колонизаторий доал дIадола ха гангахьалчий, мехка территоре тIа йiьлъа Iьалха Iьалха а, ян ер патриотий тIаьхьама кIал я, цига Хlанз уж гарглатера хана керда ший лоламе паччахьлхIеи Iьалхан а хьакIабадеш дезаш йоа Къаман собрани хержай.

Тlекигlа тIемаш ю деш пархIато йоккхачу Iаттан Антонио Агостиньо Нето. Цо Замбе суверенитетан къеранмлерен тIебеста кхераяьк дола дош дар. Хоош ма дарра, Замбешара дозуув дIа а кхайла, цар долаюкна йiнте гIолла Iьалъоттаяш редезийскин къулбелъенафрикански бIун подразделеен.

Африкански дегIаххача кхыеи мехкий виканалша. Кхераялен Совете шкап къамъаь деш, Замбена Iуьлъара уж гIулакхаш юхькъовлаьргIойаца континента деколонизаци йра процесс соцлагерчаш колонизаторши гIертар саняь лаьрхIар. Цу дешлаьлца оттаьяь резолюце проекта гIа цар йiалийхар Солсбере режим чина яирел йоллиагта. Къулбелъен Родезера хьала хьалхара юкъарлал йоаццаш бехкекхаме йола Англе правительство соцлагера, Замбена дуьхьала расисташа лелаяча провокацеш хир хеаделара долла хIама деагга.

В. СЕРОВ,
Н. ЧИГЛЯБ,
Г. СНОБЕЛЕВ.
(ТАСС).